

De „Onrust” als model voor „De Groene Draeck”

Daarover kan wat meer worden verteld.

Op een winterse avond werd ik opgebeld door P.J. van der Giessen, toen voorzitter van „de Maas” en lid van de commissie, die de bouw van het prinseselijk jacht begeleidde. P.J. zei: „Zeg, die ‘Orion’ van jou is toch een aakje van De Boer?”

Op mijn ja-woord kwam de vraag of ik dan eens naar mijn schip wilde gaan kijken. De bouwcommissie stond voor een probleem. De Boer had de lijnen- en spantentekening voor het te bouwen jacht ingediend en die vertoonde in het achterschip een duidelijk V-spant. Dat begreep de commissie niet. Haar leden meenden, dat een lemsteraak uitsluitend ronde spanten had en in die impasse was P.J. op de gedachte gekomen eens te onderzoeken hoe het bij mijn schip zat.

Nu wist ik niet beter of mijn schip was onder water als een eijje. Ik had haar al zo vaak bewonderd, hetzij aan de werf op de helling, hetzij drooggezet in Zeeland, maar een V-spant had ik naar mijn beste weten nooit gezien. Ik ben toch maar gaan kijken en inderdaad: geen V-spant. Maar ik had het idee, dat ik daarmee niet klaar was. Mijn „Orion” was (en is nu als „Antje”) een kleine aak van bijna negen meter. Volgens P.J. ging het om een aak van vijftien

meter en dan kon je wel eens in een heel ander schip terecht komen. Nu kende ik een beeldschone aak van die maat: de „Onrust” van Willem de Vos, die in Dordt de Nieuwe Haven als thuishaven had.

Als een vroeg al zeilende Dordtse jongen was ik verknocht met de Nieuwe Haven en de daar liggende jachten van de Dordtsche Roei- en Zeil Vereeniging. Ik heb in 1914 de Belgische vluchtjachten met de families aan boord zien komen en die mooie stalen Lemsteraken hadden grote indruk op me gemaakt. Ik kende alleen de houten mosselaakjes uit Bruinisse zoals de Bru 73, waarvan de schipper me leerde rauwe mosselen uit de schelp te slurpen (het is eerst even kokhalzen, maar daarna smaakt „the poor man’s oyster” best. Die grote stalen aken waren dus al heel wat. Maar toen in 1915 de „Onrust” in de haven kwam, had ik geen problemen meer, ze was veruit de mooiste. De Vos zeilde haar als een vorst.

Voorop had hij een lange, pezige peper-en-zoutachtige schipper met een in elkaar gedeukte neus. Als die schipper wat losliet, kon hij wel eens wat schichtig kijken, want De Vos was een onverschrokken figuur. Maar zoals die twee met het schip lazen en schreven was eenvoudigweg meesterlijk.

En dus ben ik linea recta naar Dordt, naar de „Onrust” gereden. Met de kont naar de wal gaf ze helder het antwoord: een wijd openstaande V-spant in het achterschip.

Heel duidelijk.

’s Avonds rapporteerde ik aan P.J. Ik had in Dordt de „Onrust” van W.H. de Vos bekeken, de mooiste aak van De Boer die ik kende en die nog aan de maat was ook. Die had overduidelijk het V-spant.

W.H. de Vos? vroeg P.J. Dat is dan die slimme meneer. In die rol had ik De Vos nog niet gezien en P.J. wilde best wat duidelijker worden.

Toen bekend werd, dat de keus op een Lemsteraak was gevallen, waren er prompt een aantal eigenaren van aken komen opzetten die bereid waren van hun prachtige schip afstand te doen. De commissie was daar niet op ingegaan. Maar er was er één, die het veel origineler inpikte. Dat was een meneer De Vos in Dordt. Die praatte helemaal niet over verkoop. Hij gaf alleen maar te kennen, dat hij een heel mooie, grote aak van De Boer had, een uitstekende zeiler en hij bood aan gelegenheid te geven voor het opmeten van zijn schip wanneer het voor zijn jaarlijkse beurt op de helling werd gehaald. Dan had de commissie in ieder geval de lijnen van een schip van gebleken kwaliteit te pakken. De commissie was daar ook maar niet op ingegaan.

Ik heb toen getracht P.J. duidelijk te maken hoezeer de commissie er ten aanzien van W.H. de Vos en zijn „Onrust” naast zat en dat de mogelijkheid de „Onrust” op te meten met beide handen aangegrepen moest worden.

Een tijdje later stonden Jumbo van

Waning en ik op een mooie lentemiddag te kijken naar de „Onrust”, die op het werfje van Puttershoek omhoog was gehaald en die door technici van de Koninklijke Rotterdamse Lloyd werd opgemeten. We hebben het mooie scheepslijf van alle kanten bewonderd. We hebben met grote belangstelling bekeken hoe secuur de opmeters te werk gingen. Tevreden zijn we naar huis gereden.

Vrij kort daarna gaf P.J. me het resultaat van de opmeting door. De „Onrust” klopte tot op de centimeter met de tekening, die De Boer aan de commissie had voorgelegd! Maar er bleef één punt: de stabiliteit. Doorgerekend bleek die wel voldoende te zijn, maar de commissie bleef toch het gevoel houden dat de stabiliteit wat groter zou moeten zijn. Daarmee mocht geen risico worden geaccepteerd. En dus had de commissie besloten het schip wat breder te bouwen. Mij staat bij, dat het tien centimeter was. Alleen is mij niet duidelijk of dat in totaal was, danwel aan weerskanten van de middellijn. Ik meen het laatste. Zo is „De Groene Draeck” gebouwd. Om een kleermakersterm te gebruiken: een beetje „forsier in het bassin” dan de „Onrust”.

Mooie, raszuivere aken allebei. Maa, ja, ik kan het niet helpen. Voor mij is de „Onrust” de mooiste.

A. Blussé van Oud-Alblas,
Rotterdam

